

De kennis van God vanuit de natuur

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Calvijns' visie op de wereld als Gods schepping. God openbaart zich zo duidelijk in de natuur dat ons elke verontschuldiging ontnomen wordt.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) De kennis van God vanuit de natuur. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 35-36) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Natuur, schepping

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevenden*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 6 De kennis van God vanuit de natuur. Boek I, V

Het is duidelijk dat Calvijn vanuit zijn visie op de God van de Bijbel ook de hem omringende werkelijkheid duidt. Deze wereld ziet hij als een wereld die door God gemaakt is en daarom kan hij ook de natuurverschijnselen zien als bewijzen van Gods aanwezigheid. De Verlichting heeft in onze wereld diepe sporen getrokken. Wij zien de natuur als een zelfstandige grootheid die we kunnen verklaren. Hoe kan dat anders? Verwondering over alles wat er gebeurt in de natuur is een eerste stap. Erkenning dat God te vinden is in de natuur is een volgende stap.

Lees de tekst van Calvijn en probeer hem te volgen in zijn beschrijving en laat deze bron je inspireren om de hele werkelijkheid vanuit dit perspectief te bezien.

1.5.1 God openbaart zich zo duidelijk dat ons elke verontschuldiging ontnomen wordt.

Het grootste geluk en het hoogste doel van het leven is dus gelegen in het kennen van God. Opdat de toegang tot dit geluk voor niemand gesloten zou blijven, heeft God niet alleen in de geest van de mensen datgene gelegd wat wij aangeduid hebben als de kiem van godsdienst, maar heeft Hij zich ook in de hele bouw van de wereld geopenbaard. Daarin treedt Hij elke dag zo duidelijk naar voren dat men Hem bij elke oogopslag wel moet zien. Zijn Wezen is wel onbegrijpelijk, in die zin dat Zijn goddelijke macht ver buiten het bereik van alle menselijke zintuigen blijft, maar Hij heeft in elk van Zijn werken onmiskenbare merktekenen van Zijn heerlijkheid gegraveerd. Die zijn zo helder en duidelijk dat daarmee elke mogelijkheid om de onkunde te excuseren weggenomen is, al is men nog zo ongeleerd en dom.

Volkomen terecht roept de profeet daarom uit dat Hij met het licht als met een kleed bedekt is. Het is alsof hij daarmee zeggen wil dat God pas duidelijk in zichtbare luister aan de dag begon te treden toen Hij in de schepping van de wereld de tekenen van Zijn heerlijkheid liet zien waarmee Hij tot op de dag van vandaag in volle glorie verschijnt, waarheen wij onze blik ook richten. Op dezelfde plaats gebruikt de profeet voor de hemelen, die immers het uitspansel vormen, heel toepasselijk het beeld van een koninklijke tent voor God. Hij zegt dat Hij Zijn opperzalen in de wateren gezolderd heeft, dat de wolken Zijn wagens zijn, dat Hij op de vleugels van de winden rijdt en dat de bliksemschichten Zijn snelle boden zijn. En omdat in de hoogte de heerlijkheid van Zijn macht en wijsheid ten volle schittert, wordt de hemel op tal van plaatsen Zijn paleis genoemd.

Er is om te beginnen in de wereld, waar je ook het oog op slaat, geen enkel deeltje te vinden of je kunt er wel vonkjes van Zijn heerlijkheid in zien oplichten. Maar ook voor het gehele bouwwerk in zijn volle omvang en schoonheid geldt dit. Je kunt dat, zo wijd als het strekt, niet met één blik in je proberen op te nemen, zonder geheel en al en van alle kanten overstelpt te worden door de onmetelijke kracht van Zijn luister. Daarom spreekt de schrijver van de brief aan de Hebreeënen in fraaie bewoordingen over de wereld als een schouwtoneel van de onzienlijke dingen, want het zo harmonisch geordende wereldbestel is als een spiegel waarin wij God kunnen aanschouwen die anders voor ons onzichtbaar is. Dat is ook de reden

waarom de profeet over de schepselen in de hemelsfeer zegt dat ze een taal hebben die alle volken verstaan. Het getuigenis van Gods bestaan dat in die taal gegeven wordt, is namelijk zo helder en klaar dat het wel de aandacht van ieder volk moet trekken, al is dat nog zo ongevoelig voor indrukken. De apostel legt dit nog duidelijker uit. Wat de mensen van God zouden moeten weten, is aan hen geopenbaard, zegt hij, want zonder uitzondering zien allen Zijn onzienlijke dingen, die sinds de schepping van de wereld verstaan zijn, ook als het gaat om Zijn eeuwige kracht en goddelijkheid.

Vragen:

1. Wat vind je van de mening van Calvijn dat je God zo eenvoudig kunt zien in de natuur?
2. Welke kenmerken van God noemt Calvijn als hij de natuur bekijkt?
3. Wat leert deze tekst ons als we in het christelijk onderwijs over de schepping spreken?
4. Noem momenten waarop je zelf de verwondering over de schepping ervaart.
5. Op welke momenten zie je die verwondering bij de kinderen?
6. Welke belemmeringen ervaren we als we in een gesprek over de aanwezigheid van God in de schepping willen spreken?
7. Hoe kunnen we als christelijke scholen meer laten oplichten van het goddelijke in de natuur en de schepping?